’ byrlin proliitaarinar negedegtün — Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. obkom ba B-M. resp. ГК bolon yiledb. eble- B-M. zebleliin emeneeş eder byri niitelegdeze ⁂ silde garça baina

1933 on Dekaabri 26

№290(1148)

Zakika yne
1 sariin 2 tek 20 m.
3 sariin 7 tek. 50 m.
6 sariin 15 tek. 1 ziliin 30 tek. nezeediin yne 10 menge

YNENII Redaagciin AADRIS:
Центросоюзная, 19.
№ телефонов: редактора-344, секретаря-323.

Θbelzelge—kariuucalgata egzaamin

…veed oron ba tyyn doto manai Buriaad Mongol res…blig bol BK (b) Namiin … dugaar kuralda aikabtar ji… beledkeze baina. Zavood …rig byken, sovkooz kolkooz …n eeriingee azal yiledberi …e bodoto amzalta tuilakiin …e çarmain oroldozo baina. …aan azaltai sovkooz, kolkooz …diin udaarniguud bol jireke … onii tarilgadaa erkim sai… beled'ekiin teleo temece…baina. Iigeed baikada mal …tai manai kolkooznuud ba …ooziin tavaariin feermenyyd …ar amzaltataigaar tus kuralii …gtaka josotoi geiçeb? XVII …aar kuraliigi sainaar ugtak… …dal bolbol maliin ebelzel…i zişeete sainaar emkidkeke …dal men bolno.

…olkooznuudiin mal …skebe… feermenyydiin …enkini Namiin XVI dugaar kura…syylde emkidken baiguulag…an aad, menee aikabtar ji…r oloşoron kegzesen baina. …rte bodo maliigi erskeke ta…riin feermiin tooni 285, koni …tavaariin feermiin 135 ga… eskeberiiin 117 begeed ede …kooziin tavaariin feermiin by… aduu maliin too tolgoi bol … ba milioon şakuu bolno. …kooziin feermenyyd bol yn…en mal azaltai manai res…bligiin erke baidal dotoroo …koozuuudiin ba kolkoozçonii …g olzo esekiin yndesenI bol …s gadna sovkoozuudiin ka…gaar ulastaa syynii ba maka …produgciigi ulastaa tuşaadag …oronuud men bolzo şilze…baina.

…Kolkooznuudiin feermenyy… maliin teliin nileed jikenki …kolkoozçonii kubiiin mede… mal eskeberi erkilke jaba…la orzo baina.

…ne ziliin azakuin aguu j ke… amzaltanuud, tariaanii sain…ica, kolkooznuudiigi emkid… …in ba azakuin talaar beki…sen—ede bygede bolbol kol…znuudiin feermenyyd deere …u maliigi zokis sainaar ondo …ilka jabadalda kereglegdeke …l ysloovinyydiigi olgozo …a şuu. Maliin ebelzelgede …gaar beledkesenii ba angiiin …an etegeedyydiin syidken …oko jabadal emkidkesenii …de engeregçe ziiyydte gar… koroltonuud bol ene zilde …aç dakinaa dabtagdaka jo…i.

…ngeregçe zilde bidener ma… ebelzelgiigi ton muugaar …idkesen. Enyynii ecesee so… …is mal azaliigi kegzyylke …dalda aikabtar jike koro …egeel kyrgegdesen. Ziişeelbel …kenii aimagiin nege tomo … kolkooziin feermede 1932-…nuudiin ebeliin kugacaada …ta 400 tukai bodo mal bol …enbaina. Eneni genetiin ajuul …oldosonoos bolson juu ge…iime bişe! Ene feermede ke… olon kylaaguud ba lama …şurgan orood, tende eese …ee koroto jabuulgiigi „se…en saapaar“ jabuulza bai…ba. Geke zuura, nutagiin nam soveediin ba kolkooziin idebkiten angiiin niyde sokordozo, enyyniigi oilgon ygei suuza baiba.

Θngeregçe zilde, maliin ebelzelge deere garsan koroltonuudiigi dakinaa dabtaka ygein tula juu keregtei? Enyynii tula kamagiin tyryynde, tendees malazaliigi korolozo saad toron sog kiikiigi oroldozo baigaa aigiin daisan—kylaaguud lamanar ba ţedenii aagintanuudiig darui cagaa byrimesen kobkocokizo salgaka keregtei. Menee angiiin seremziigi deeşeni ba ulambyri deeşeni ergeke ton çukala! Ekees teresen nirai maliin ba bykii teliin kubi zajaan şiidkegdeke baisan ene ebelzegiin yjede angiiin daisan bo kolkooziin maliin tezeeliigi zoruuta gemteeke gutaaka, kula gailaka yrike ba muu koroto ebese t zeeleer tezeeze, dotuu ideelyyize kolkoooziin maliin eskeberide koro kyrgekiigi oro doko baisanii negeç minuutada martaza bolkogy!.

Kolkooziin maliin ebelzelge bolbol naribçalan zokioogdosoi tesebiin josoor jabuulagdaka j… sotoi. Θbeliin çanga kyiţen bo… çood baika cagta maliin dulaan bairanuudiin nyke gabani bytyylegdee edii, gakain ba nirai maliin dulaan baira tylike dulaacuulka gekede tylee ygei ebese soloomoni maliin baisan gazarta zeegdee edii baidag g m. dutuunuudiigi ertees zailuulka keregtei. Kerbee iigeze çadabal şiidkekii çanartai amzaltatulaza çadakabdi.

Geke zuuraa manai respyyblig dotoroo maliin dulaan bairiin barilga bol olonki aimaguud dotoroo menee kyrter duusagdaa edii. Maliin ebelzel gede beledkeke tukai namiin Mozko miin keden olon togtoolnuudiigi kedee nutagiin namiin emkinyyd ton muugaar dyyrgeze baina, Malaa dulaan ba dulaalsan bairaar kangaka jabadal jamar uçaraas muu jabanab gekede: enyyniigi Kizkomiin sekritaar nek. Raazymov bol iigeze tailbarilsan: „maliin ba aduu moriiin dulaan bairiin barilgiigi kenç keregçeeze sonirkodog ygei. Tere barilganuud deere keden sarada negeç kyn oçozo karadag ygei... Enyynii ecesee maliin gurbanii kojor kubini ebeliin dulaan baira ygei ylde deg“ Ene bol ton zeb! Ilangajaa mal azaliigi todo sainaar, bodoto baidaliini şinzelen yzeze, kaanaa muu, kaanaa sain baisaniigi ilerkei medeze ba teeknigiigi şudalza josotoi bolşoviigoor ketelberilke jabadal bol bol ene ederiin çukala zorilgo men bolno.

Kolkooznuudiin aduu malani odoo yjede kaa gazar ygei ebeliin tezeeberide orozoi. Iimiin tula menee duusagdaa edii baisan dal kotonuudiigi nutagiin ressyyrse elsyylze darui cagaa duucaka ba kolkooziin kamtalsan ba ekin tyryyn KTF te maliin ebese tezeeliin foondiigi bykeli ebeldee gyiced kyrke karaataigaar saad ygei tasalza eke jabadal bolbol byke kedee nutagiin nam soveediin ba kolkooziin emkinyydiin ene ederiin zailaşagyi yyrge men bolno.

Geke zuura gancakan ebese tezeel tasalan eke jabadal bol ton baga—tere tasalagdasan ebese teşeelee feermiigi daagçadta ba mal azaliin brigaadiin brigadiirnarta aagtaar tuşaan eke ba tyyniigi zeeke tukai bolon ebese tezeeliigi kulaga'lka yrike ba gutaaka gemteeke jabada…aas arçalan kamagaalza, ton narin too byridkel ba kimgadal abika keregtei. Enyyntei negen kamta, kolkoozçonii kubiiin meleliin maliigi ebese tezeeleer kangaka tukai oroldoko.

Nirai maliigi eskesenii teleo …oro bodoloor ba mengeer şag …aka metiin koolkoozçoniigi …ain kedelmeriini teleo urma…ulka çukala dekem nekecel…yyd bol josotoi sainaar jabuu…gdana ygei. KTF iigi daagçaba mal azaliin brigadiirnuudiigi …ag yrgelze selgedeg ba mal …zal deere kedelze baisan çada…nar sain kolkoozçoniigi bişe …uzalda tabiaad, tyynii orondo ton muu, zalkuu loodor kynyydiigi „keseelte yzyylkiin tula“ geze ilgedeg zigşyyritei jabadalnuudiigi enyynees koişo ecesIen usadkaka keregtei. Malazal bol kolkooziinyiledberiiin kariuucalgata tasaguudiin negeni men bolko tula, tende ynen sain çadamar kolkoozçoniigi tabika çukala.

Maliin bairanuudiigi ceber sainaar barika, ebeçenees uridçalan sergiilke ba maliigi kaişan geze zeboor karaka tezeeke viternaar zooteeknigiin zaabariigi mal azaltai kolkooz ba feerme bykende narinaar sakika keregtei. Enyynii tula oilguulka kedelmeriigi ergeneer jabuulka ba ene ebeliin çagiigi niitedeeree zooteeknigiin ba viternaariin surgaaliigi şudalka kedelmeri jabuulkiin tula kereglekeon çulaka baina.

Malaa sainaar ondo oruulkiin teleo namiin XVII dugaar kuraliin neremzete niitiin debţolgo jabuulza tyyniigi namiin emkinyyd bol oroilon udaridaka josotoi „Kubiskal“ komuuniin yyskeleer Başkiiratai meriicee kiikeer ba soc mal azaliin udaarniguudiin respyybligiin an kadugaar kuralda sainaar beledkekiin teleo tyryy jabaza baigaa zarim aimaguudta (Selenge ba bişen) jabuulagdaza baisan kolkooz kooroodiin socialiis meriiceenii dolgin bol byke repyyblig dotoroo kedelke josotoi.

„Tus tus yyryyd, somsoveeduud ba aikomuud bol socialiis mal azaliin teleo josotoi sainaar temeceke bolgoko keregtei. Namiin soveediin, kolkooziin emkibykenii kedelmeriiigi tyryyçiin eelzeende egeel enyygeer cegneze yzeke keregtei“.

(Raazymov).

k. Kylakoov kuralda oçoko teleelegçiin kandidaad bolbo

…nai tuskai biçegçees).

…enge. Θber-zeekiin somonii… zam“ kolkooz bol tus…giin mal azaltai tomo kol…udiin negeni men bolono. … ba zasagiin gazaraas soci… mal „azaliigi kegzyylkiin … tabisan yyrgiigi byke ge…eni gynzegyigeer oilgozo, …ziin brigaadiigi togtoozo …bykende byke malaa kari …gaial bolgozo tuşaaza ege… baina. 1933 onii oroonii …aaniigi sainaar engergeze, …i teliigi sainaar karaza, …, baga maliigi sainaar te… abasanaas tus kolkooz …azaliin froonto deere ilalta…aina.

…33 onii janvaariin 1-de 77 … aduu morin, 157 tolgoi …e mal, 391 tolgoi koni-ja…, 17 tolgoi gakai baisan… Odoo dekaabriiin 10 da, …olgoi aduu—morin, 160 tol…eberte mal, 450 tolgoi koni …an 17 tolgoi gakai bodoto …e baina. Tus „Leeninii zam“ …elda 7 tolgoi aduu, 3 tolgoi …te mal, 59 tolgoi koni ja…n—kamta 69 tolgoi mal too… talaar olon bolson baina. …iin komiteediin 1933 ba 1934 … maliin ebelzelgiin tukai gargasan togtooliigi bodoto deere dyyrgesen baina. Byke maldaa dulaan bairiigi gyiced dyyrgesen baina. Mal azaliigi daagça Kylakoov bol jike sainaar mal azaliin brigaadiin kedelmeriigi ţabiza, odoo namariin oroo nii kampaaniigi 100% dyyrgesen baina.

Odoo zilde byke kolkooziin malani ebese tezeeleer 100% kangagdasan. Tus arteel bol somon dotoroo kamagaas urida byke kedee azaliin kampaanigi cag bolzortoni dyyrgedeg baina. Odoo cagta talka—ebese tuşaalgiigi cem dyyrgesen baina Finaansiin kampaani basa 100 % dyyrgeser baina. Mal ygei kolkoozniguudiigi maltai bolgoko gesen Tebiin komiteediin nojaabriin 5 nii togtooliigi bodoto deere dyyrgekiin tula oilgomziin kedelmeri kolkooziin geşyydiin dunda ton sainaar jabuulza 1934 onii janvaariin 1 boltor byke geşyydee maltai bolgoko geze baina.

Mal azaliin brigaadiin dunda kedelmeriigi sainaar tabiza, socialiis mal azaliin froonto deere tuiliin jike ilaltatai baina. Mal azaliigi daagça Kylakoovii gi mal azaliin udaarniguudiin respyybligiin 1—geer kuralda oçoko mandaad abka kondidaad bolood baina.

G.

„Tujaa“ arteeliin ebesiigi taliin mal ideze baina

Agiin aimagiin, Tugçanii somonii „Tujaa“ geze arteeliin tyryylegçe Baldorzo Daşiin gedeg socialiis mal azaliigi kegzyylke jabadalda jamarç sanal bodol tabina ygei. Tus. kolkooz bol maliin ebese tezeeliigi nainaar kimgadaza, gamnaka tukai jamarç sanal tabina ygei.

Ene arteeliin ebeseni jamarç sakiuulba karuul ygei baisan uçaraas ebeseni kaşaanii yydeni ongorkoi baidag. Enyynii ecesee niileed jike ebesiini taliin mal ideze baina.

Gekees gadna, „Tujaa“ arteelda kabaatai terge şargani talaar butarza kebtedeg. Ede baidal bol juu gereçelneb gekede tus arteeliin tyryy Daşiin gedeg kolkooziin ed zeeride ton kair gamgyi ba ezegyigeer kandaza baisaniigi ileryylne,

Ş. Bolşoviig

Somsoveediin zygees kolkooznuudiigi ketelke ketelberiiigi şudargii bolgoko

Iime tyryylegçiigi jyynde bailganab?

Aga. Θreenein somsoveediin tyryylegçe Badma Daşiin gegçe bol, socialiiz baiguulaltiin byke froontonuud deere keleşegyi koirogoor kandaza baisan deerees somsoveediingoo kedelmeriigi unagaaza kolkooznuud ba azalçan emçetende itegel kyndegyi bolson geze ogtiaabri sarada namaas keegdesen bolboç, menee kyrter urida kiize baisan buzagai keregee ulam jikeer bejelyylze baina.

Ene somonii kolkoozçod ba azalçad emçeten bol, „aimagiin teb ba nutagiin namiin emkinyyd enyyniigi medeze baiza, jerdee kereglедeg ygei juma“ geze kelcedeg bolzoi.

Daşiin bol, ogtiaabri sarada niudargaçuudiin katuu daabariaa dyyrgeegyi baikadani, keden olon ykernyyd ba aduunuudiigi oopislozo abaad, tyynee eeriingee yzemzeer ken duratai kyn dee ton kimda kilbar cengeer, jamarç kajalcaa ygeig er kudaldasan baina. Zişeelbel: 3 tomo yniee ceregiin kaamal stoloovodo eeriigee kool'uulka bodoltoigoor ton kilbar yneer kudaldasan. Basa 1 gyy, 1 tergeçe moriigi nutagiingaa kaluun neker te zeleer geze egesen, men kolkooznuudaas maka, toso, guriiabça idesen geke metiin jabadaluud olon baina.

Somsoveedte 4 niudargaçuudiigi ba kolkoozoos keegdegçediigi acaraza kereg ketelegçed bol good, eldeb çukala medeenyydiigi buzagaituulza baikadani, preizidiymiin zebleegeer tedenigi keeke geze togtookodoni, tyyniigi dyyrgelte bolgokogyi, eeriigee şyymzelke jabadaliigi caq yrgelze kabçaza baidag azai.

Θreenein namiin yyr bol enyyniigi cem medebeç, jamarç kemze abana ygei, karin Daşiijevtia „sainaarla kedelke keregtei“ geze keden udaa sanuulga kiigeeorkison baika juma.

Uçar iimees Θreenein somsoveediigi soveed zasagiin ynekeenka şatim bodoto emki bolgo… o gebel, aimagiin teb ba nutagiin namiin emkinyydiin zygees ankaral tabiza, byke kedelmeriini buşuu şinedken emkidkeke keregtei bolbo.

Somsoveediigi nam zasagiin zaabarçalan saizaruulka ba Daşiin gegçiigi tyynii neked bolko Legdenii, Batiin gegçedteigeerni soveediin aparaadaas keeze, çadabaritai ba itegeltei nekediigi somsoveedto olozo, kolkoozçon ba azalçan emçetenii sanaliigi kangaka josotoi.

Aimagiin kabaatai emki zurgaanuud bol Daşiin gegçiin kiisen buzagai keregiigi nariaar şalgan meşkeze prolitaariin syydte eke josotoi.

Dinaamo.

Saad kiize baina.

Kori. Anaagiin somon dotor ebese beledkeliin jabuulalga aikabtar zigşyyritei ba muugaar jabaza baina.

„Leeninii tujaa“ arteel deere zişee abaad kelebel, aimagiin MSS iin 361 centnir ebesiigi Nokoin staancada abaaçaza tuşaakaţa gesen tesebeer ebesee şireze tuşaaza baitarni, tere te sebees 261 centnir ebesiigi tende tuşaakaa bolibot geze somsoveedoos kooson teseb egçe kokoozçoniigi kil mekelced udaandaklaad tesebee jike bolgobo.

Somsoveed bol tere medeenii josoor tesebee şineer zokioogood baitarni basa dakin şine teseb egtekedeni jaakaç argaa baragdaad suuza baina.

Ene MSS bol kenteiç zeblen ygeigeer, eeriingee tolgoigoos abça kede keden dakin tesebyydiigi tabiza baiza, ulasiin beledkeliigi koişo tataza baina.

Θbese beledkeliigi zonkilko itegemzete Zalcan Zamsaranii gegçe sanaa amarkan „eer ee oy teke jozondo“ şetezе suuka…qaikaltai. Darui kedelke keregtei.

Koriiin kurca niyden.

Somonii soveeduudiin koonkursa muu jabaza kaina

BMASSR iin TGK bol somonii soveeduudiin koonkursa jamar jamar jabaza baisan tukai Koriiin aimagaar nek. Grigoorijeviin iledkel sonosbo.

Koriiin aimagiin gyicedkeke komiteed bolbol byke oros ulas dotoroo jabuulagdaza baiga somonii soveeduudiin koonkursada eeriin aimagiin somsoveeduudiigi kabaduulza şadaagvi. Kamta 10 somsoveeduudiin oroi 5 s. s. koonkursada kabaadaicaja. Aimagiin GK bol ene çukala jabuulalgada arad niitiigi olonoor kabaaduuliin koinoos oroldoogyi.

Koriiin aimag dotorki s. s iin azal kedelmerini tuiliin sula begeed men soveediin dergedeki tuskai seegcenyyd jamarç kedelmeri jabuuldag ygei Doodo Kyrbiiin, Kgibiiin Adagiin Aşangiin, Ynegetein bolon Dunda Kudanii somonii soveeduudiin basadta zişee bolomoor kedelmeriin dyreşdyydiigi bişe soveeduudta taraadag ygei.

TGK-iin duridkakani bol: jabaza baigaa koonkursa—mergeegi caaşur yrgelzil kedee, kolkoozçon ba ygeitei dunda çadaltai arad oloniigi erçemtei kabaluulza, tedenii dunda socialiis meriicee ergeer jabuulza ene çiliin çukala kampaaninuudiin tesebiigi gyicedkeke josotoi gebe.

Koonkursada kabaadaka bygede zyilyydiigi tomonii toveedтuud bolon arad niitiin dunda tolgereer ukuulka josotoi. Soveeduudiin dergedeki Seegcenyyd dipytadiin gryypenyydiin kedelmeriigi tesebtei bolgoko, teseb iin dyyrgeltiigi şalgaza baika S.S byke geşyydiigi soveediin kedelmeride edebkiteigedr kabaduulka—g. m. busuç çukala zaabarinuudiigi egebe.

D. B iin

Kuurmag medee egesenii teleo—keseeke

Kori. Doodo—kyrbiiin somonii „Şine zam“ ba Jerbaanoviin neremzete arteelnuud bol somsoveedtoo „tariaakuriaalgaa cem dyyrgebebdi“ geze kudal medee egeze baidag baisan.

Daraanii somsoveed bol enyyn tukai medeed, komiis gargaza yzyylkedeni, taba ţaban gegtaar tariaani casanda daruulza baisan baika juma.

Namiin yyriin sekretaar Daşa Şagdariin gegçe bol ene kojor kolkooz tariaakuriaalgaa cem dyyrgebe geze tedenerte eldeb şagnal egeson baina.

Iigeze nam ba zasagiigi kuuraza, ulas teriin çanartai keregiigi koişoni tataza baisan kolkooziin tyryylegçed ba namiin yyriin sekretaariigi kubiskalta kuuliin josoor erkebişe kariuucuulka josotoi.

Bolod Balta

„Goozoo“ gene, şalgaka keregtei!

Kori. Koriiin somonii Bisiin ebeliin „Şine Zam“ tooziin kedelmeriçed—kolkoozçod Zambal Nimiin ba Zambal Balmiin gegçed bol ene tooziin beledkelde tuşaaka tariaagi Nokoin pyyktede abaaçaa'kaar sain çignezebaisan aad, tyyniigi tuşaagaad jirekedee 10 garan pyyd dutaasan baina.

Zambal Balmiin gegçe jere kelekedee „booçkiin boolto zadaraad, goozoson jum“ geze kelene. Iigeze eldeb şaltagaan olood kolkooziin zeeriigi eberçeldeg uçaruud olon baidag.

Enyyniigi sainaar şalgaza yzeke ba gemtei niuur baibal kariuucalgada darui cagaa kabaaduulka keregtei.

B. B.

Ceberlelgiin komiisiin duridkalnuud—namiin emkiin amagalan bişe baidalaas garka prograama men

Moziin pedteeknikymiin baidal amagalan bişe kebeeree

Ogtiaari sarada bolson namiin ceberlelge bol Moziin pepteeknikyymiin namiin yyriin ba direegtoriin kedelmeride nileed olon aldagdal, dutagdal ba tasaldaliigi ileryylen gargasan baina. Bodoto dutagdaluud gebel: Ene zilde 140 şine suragçadiigi abka tesebtei baisan aad araikan 40 kyniigi abasan, suralcalba yiledberiin teseb zokioogdoson ygei, suragçadiin kool ba aza baidal kangalta ygei ton dutagdaltai baina.

Ede bygede yrgelzelen baigaa jere busiin tasaldal ba dutagdaliigi ceberlelgiin komiis gynzegeigeer şalgan ileryylze, ene buzagai dutagdaliigi darui usadkan, kedelmeriee saizaruulkiin bodoto zaabariigi ton ileer zaaza egesen baika jum. Men surguuliin yyriin kommuniistanar Riibin (dire gter) ba Lieebidiv (bagşa) gegçed namiin ceberlelge deere komiisiin egesen zaabariigi gol ketelberi bolgon bariza, bolşoviig josoor temesen, enè alduu dutuugaa darui usadkaka geze, eesediingee ygeer ujalga egesen aad, karin odoo bolkodo ene ujalgani nam ba azaltan niitiigi mekelsen jabadal men bolson. Uçar juub gekede ceberlelgiin komiis eesediingee duradkal zaabari egeseer sara kagas bolbo tere zaabariaasni dyyrgegdesen zyil jerdee ygei. Teeknikyymiin komuniistanar ceberleze engergeed sanaagaa amaraza buzagai alduu dutuugaa yrgelzelseer baisaniigi odoo baisan bodoto barimtanuud ileryylne, komiisiin egesen zaabariigi komsomooliin ba suragçad bol o n i n b o lon surgagçadiin kural deere kelcegdeze olonii kyçe emkidkegdesen ygei kairan ynetei ketelberi ba zaabari Riibin ba namiin yyriin salagaraar kandasanaas zoriuulagdasan zorilgodoo kyrgegden ygiigeer çireeni debisker dooro kebţeze yldesen baina.

Teeknikym bol odoo kyrter teseb ygiigeer kydelze baina. Ziliin teseb ba suraisaliin kedelmeriin tesebyyd zokioogdoson ygei komiis bol teseb zokiookiigi 5 korogiin bolzor egesen baika jum. Suragçadiin kool ba baira baidaliin saizarsan juma ygei, ulam muudaza baidag surguuliin ekilsenees koişo kabcasa kunarni ugaalgasan ygei ba baanida oruulsangyi kooliin talaar syyliin yjede 5 6 edereer kileeme ygei tasaldadag bolson engeregçe zilees koişo kyn byriiin suralsaliigi karuulza stipeendi egedeg baisan. Odoo stipeendiigi niudarganii tegşelberieer egedeg bolzo erkim gabçagai adag loodoro kojor adali stipeendi abadag baina.

Komuniistanar Riibin ba Leebidiv suragçadiin kool sain bolgokiigi oroldosonii, karin saizaruulkiin orondo niudargan Dabiidov, kul gaiçan Nasyykin gegçedyydtejee, suragçadiin idee kooliin foondoos eesedee kuluuza idesen baika juma. (bodoto qakain makan) tyynees gadna Riibin ba Leebidiv kojor Mongol suragçadiin stoloobodo joson busaar ideelze baina.

Men namiin ceberlelge bol darui tyrgen teeknikyymiigi angiiin daisadaas ceberlekiigi iresen ba aparaadaa yndesen kedelmerçedtei bolgokiigi iresen Angiiin daisadiigi ceb rlekiin teleo negeç sanalaa tabisan ygei, odoo kyrter kulaag Daviidov kulagaçan Nosyykin gegçed albandaa kedelseer baina. Cecerenii Jyndaşiin, Koorlov g. m niudarganii ba bandiidiin yrener suraza baisaar baina.

Deere temdeglegdesen ene dutagdaliin keden gol barimtanuud bol suragçadiin ba surgagçadiin niydenees gaduur engeresen bişe Nojaabri sariin syylde bolson şuragçadiin kural deere bolşoviig şyymzelel bucalza. Kabdiin, Şoboodkonii ba Baldain tyryyţei şyymzelze, ceberlelgiin komiisiin zaabari dyyrgelţe bolgogdoson ygei, komuniistanar Riibiin ba Leebidiv gegçed dyyrgelte bolgokiin teleo oroldozo, temecel gargasan ygei, suragçadiin baidal saizarna ygei direegtor Riibin bol „saizarka, bii bolno, ekebdi“ g. m. aman ygekelekees bişe juuç byteesengyi g. meteer şyymzelkede, neker Riibin aikabtar uurlaza „nadiin gem bişe, bide deede surguul da surakadaa jadasan dutasan bileiţaanariin ene berkeçeeliigi dabakada bolno“ gekees gagana, odoo kural deere profkomiingoo kedelmeri kelsegtii, direegciin kedelmeride kamaarkaka kereg ygei geze şyymzeleliigi kabçaka jabadal gargasan juma.

Ene kural deere direegciin kedelmeriigi bodoto barimtaar şyymzeleliin neker Nagasliin gegçede Riibin bol aikabtaraar suralsaza Laanpa ygei juuçi eeree terekee jaagaabçi. Nagasliin bol zasaraaç ygei kyn gece geke zergeer karaaba.

Ede bodoto barimta bol Riibinii zygees namiin zaabari baireltiigi dyyrgeke ygiin gadana ilete esergyyseze baisaniigi karuulna.

Angiiin taiaar niyde sokorligi namiin zakiraagi ilete dyyrgedeg ygei, prolitaariin şyymzeleliigi kabçaka yzel gargadag, namiigi mekeldeg Riibin bol sojol—bolbosoroliin gol bolko bagşanariigi beledkeke teyknikymiin ketelberilegçe baika ba bolşoviig namiinç zeregede baikani qaikaltai bolson.

Nam ba zasagiin zorilgo kazagairuulan pedteeknikymiigi jikeken tasaldalda oruulsan Riibin ba tyynii tusalagça Leebidiv gedegyydiigi kariuucalgada kabaaduulan, bolşoviig ketelberitei bolgozo saizaruulkiigi irene bide.

Biçegçed: Plataanov. Cog-Nom. Boolotov. Oçoriin. Daşiin ba Dorziin.

Komiisiin duradkaliigi kedelmeriiingee prograama bolgoson ygei.

Selenge. Nojokon somonii namiin yyriin kedelmeri dotoroo şinedken zasagdasan uçar geze oroidoo karagdana ygei.

Sonin biçegiigi kolkoozçon ba emçiin azaltan niitiin dunda taraaka tukai nam ba zasagiin gazariin togtoolnuudiigi ali zergeer gyicedken bejelyylze baisan ba nab geze, eneeken nege asuudaliigi abaad jarildaza yzekede namiin yyriin daragan. n. Oçoriin gegçe jereleeе. tobço todorkoi kiisen kedelmeri ygei baina.

Sonin biçegiigi arad zonii dunda taraakaas baitugai namiin yyreeree negeç keseg sonin biçegiigi abadag ygei baisan baina.

Namiin ceberlelgiin baicaalaas karaad yzekede yyriin jikenki geşyyd bol ulas teriin beledkel muutai baisan baina. Tiigebeç ene yyriin dergedeki ulas teriin surguuli bol aikabtar sulaar „jabaza“ baina. Bodood yzekede namiin yyr bol ceberlelgiin komiisiin egesen baicaal badurad kaluudiigi bodoto azal kereg deereni kurdan bejelyylze, tyynii yndeseer eeriingee kedelmeri dotoroo baisan kamag byke dutuu dunda zyilyydiigi usadkakiin teleo temeceke temeceliigi jabuulaa ydei baina.

Uçar juub gekede kandidaadnuud ba dagan saişaagçadiin dunda menee yjede jamarkanç kedelmeri jabuulagdana ygei.

Bataceren Oçoriin bol eeree tusagaar azaltai (Leenin kolkooziin tyryylegçe) baibaç yyriin kedelmeride çukala sanalaa tabika ujalgatai. Sonin biçegiigi taraaka jabadal bol namiin yyriin negen çukala kariuucalgatai kedelmeri men. Gebeç n. Oçoriin bol eeriingee kolkooztoç soninii zakiza absan ygei baina şuu. Jadakiin cagta eeriingee kolkoozdo soniniigi juunda zakiza abdag ygeibte gekede „menge ygei“ geze kariuucana, ene bol ton buruu ba ynen şaltagaani men busa geşe.

Ynen şaltagaani juub gekede soniniigi taraaka tukai nam ba busa emkinyyd korgoo korgooroo cokidog ygei deerees bolno.

Soniniigi kolkoozçod udaarniguudta zakiuulka arga meeted olon baina. Sonin biçegiin nege zil ba kagad ziliin zakidalaar şagnaka uçaruudiigi kiize bolko baina. Enyyniigi emkidkedeg ygei.

Namiin yyr ba somonii soveed kojoriin kedelmeride angiin arasa beledkeke kereg bol negen çukala saibarini bolzo çadaa ygei enyyn tukai deere zaagdasan emkinyyd bol juuç mededeg ygei suuza baidag baina.

Nam ba komsomooliin ulas teriin surguuliin keçeeinyyd oroidoo teseb ygeigeer „jabana“ men tereçelen komsomooliin yyr bol kedelmeriee tesebiin josoor jabuuldag ba namiin yyriin zygees jamarç ketelberi egedeg ygei baina. Darui cagaa zokikokemzee abka keregtei.

Grigoori Çemediin

Şiliin zavood deere

Şiliin zavoodiin barilgaçad XVII dugaar kuraliigi ugtuulan abasan ujalgaa bodoto deereni gyicedkeke josotoi

Ekilsen zorilgoo ecesteni erkebişe kyrgeke

Buriaad ulas dotoroo kegzen bosozo bykii tomo tomonuud gigaantanuudiin negen bolko şiliin zavoodiin barilga (şteklosroi) bolbol enyynii urida şine barilganuudiin dunda yldengi yçaastag baisan. Nojaabri sara dotor barilga sangiin prograama araikan 40 garan proc. gyicedkegdesen begeed, ene baidaliigi karaad yzebel gynzygei tasaldalda oroson geze cengekeer baisan azal.

Odoo BK(b) Namiin byke kolbootiin XVII dugaar jike kuraliigi ba kizkomiin bolon mozkomiin konfreencenuudiigi ugtuulan byke yiledberiiin oronuud, traansportnuud ba şine barilganuudiin nemzeegeeree yiledberiiin dobtolgodo şuud orozo, eesedtee daiçalkii ujalganuudiigi abça baikadani şiliin zavoodiin barilga tyynees ylde ke arga ygei baisan..

Şiliin zavoodiin kedelmeriçenii ba alban kaagçadiin byke kolegtiiv bol ceke zorigoor nege sanalaar byke kolbootiin yiledberiiin dobtolgodo orolcozo dekaabri sara dotoroo barilga sangiin tesebiigi 150 proc. gyicedkeze enyygeer nojaabriiin tasaldaliigi begleke ujalga abasan baina.

Udaarna koloonno, ştyyrmiir brigaadanuud baiguulagdaka zergeer kyçete doldinoor kedelgeze kaluun deleer sorobkison baina. Negentaa uridaa katuu zorilgiigi tabiza yyskesen keregee ecesteni kyrgeke jabadal sezeg ygei baisan.

Bide bol nam ba zasagiin gazariin emene ujalganuudiigi abkadaa tyyniigi kooson ygeer amalaad, caarsan togtoolnuudiigi gargakaar kizaarladag bişe ba kizaarlaka josoç ygeibdi, karin biden bol nege yyskesen keregee erkebişe ecesteni kyrgekiin teleo bekieer temeceze, nam ba zasagiin gazariin emene egesen naidabariaa bolşoviig kedelmerieer kyçendeni kyrgeke josotoi azai.

Odoo şiliin zavoodiinknii eesedtee abasan ujalganuudaa ker zerge gyicedkeseniigi baicaaza yzebel eçee erid kubilalta oloo edii baina, dekaabri 15-nii medeegeer bolkolo byke barilgiin barilga sangiin teseb 49 proc. gyicedkegdesen baina. Kerbee dekaabri sarada tesebee 150 proc. gyicedkekeer ujalga abasan begees menee tesebee adag 75-80 proc. gyicedkesen baika josotoi asan.

Uçar iimede uul barilga deere eçee şiidkekii çanartai kubilalta ktigdee ygei ba teempeni eçee sula jabaza baina geze kelekeer baina.

Odoo barilgiingaa teempiigi ulam byri kurdadkaka ba byri kyçeteigeer ştyyrmelkiiin uçaraa tusagaar udaarna koloonno em kidkesen baina. Menee yjede bitoonii talaar jike koino jabasan tula uul koloonno bol gol cokidosoo bitoon teişe kanduul ka azai.

Dekaabri sariin tyryyşiin 2 dekaada engeree. syylşiin dekaada yldeed baina. Ene syylşiin dekaada bol barilga sangiin tesebiin gyicedkeliigi şiidkeke josotoi. Şiliin zavoodiin barilgiinkid bol ene yldesen 10 konog dotor tygşyyilt i kedelmerilke ba byke kyçe çadalaa zangidaza odoo eesediingee daiçalkii çadabariiigi karuulka josotoi. Enyyniigi nam ba zazagiin gazarç erine.

Ende çukala temdegleke uçar bol Şiliin zavoodiin ketelberi legçed bol yiledberiiin dobtolgodo byke sanalaa kanduulkatai kamta kedelmeriçenii baira baidal, idee kool, sojol bolbosorol g.m. „zizeg" zyilyydiigi martaka kereg ygei. Karin yiledberiiin dobtolgotoi daşaramduulan ene talaar kedelmerioe byri çangadkaka baina. Gebeç ene asuudaliigi martakaa sanadag baina, menee buriaad kedelmeriçenii dunda lata ysegte surgaka likpyynkt untasan ba tyynçilen niitiin nebtereliin kedelmeri jike sula jabuulagdana.

Gadna kedelmeriçenii kelesenii teleberide samaraka. kudkaka jabadaluudiigi gargadag ba jere orosiin şoviniizm gara ka jabadaluud yzegdeseer baina. Ede byken bol şiliin zavoodiin barilgiin dergedeki namiin yyr, komsomool, profsojuuz ba admenistraaca mete nyydiin ankaralaa suladkasan deerees ba „zizeken" dutama guudtai eris temeceke ygei deerees garana.

Uçar iimede şiliin zavoodiin barilgiinkini ene ederiin daiçalkii zorilgonuud bolbol ekilsen zorilgoo ecesteni kyrgekiin uçaraa ene dekaabri dylesen syyliin 10 konog dotor baisan kyçe, çadal arga ba meetodee zangidan kyb çileze, byke kedelmeriçenii kyçiigi zebeer emkidken tabiza nezeed brigaada, kedelmeriçenii mederelde menee uridaa tabisan zorilgiingoo ug çanariigi tesebiigi oilguulza, seni ederiin ilgaa ygei ba tasaraltagyi dobtolon orozo dekaabriiin tesebiigi 150 proc. gyicedkekiigi erke bişe dabakatai kamta kedelmerjçenii baira baidal, idee kooliigi bolon sojol bolbosoroliigi şuud saizaruulan şoviniizm ba nacionaliizm g.m. kelberiltei sukaril ygei eris tes temeceke.

D.Damdinii

Modo kireedelgede cag yrgelze saad uçarana.

Şiliin zavoodiin barilga deere modo kireedelge bol enyynii urida jike sain kedelmerilze baisan Modokireedelgede 2 kelaan nezeediin 10-10 cagaar eelzilen kedelmeriledeg baisan begeed, kalaan byride ederiin 40 kyb—meeter modokireedeke noormotoi aad tyynee ilyybçilen gyicedkedeg baisan.

Tiin syyliin yjede modo kireedelgiin raamag bol ebderesenees koiso modo kireedelgiin brigaada bol uul daabaritai tesebee gyicedkekee bolison baina. Enyynii şaltagaan bol modo kireedelgiin raamag bol cag yrgelze bujuu eder byri şakam ebderedeg uçaraas kedelmeriçedeni ederiin 2-3 cag azal ygei zogsodog bujuu ondoo zizeg kedelmerinyydiigi kiideg baina.

Enyyn deerees kedelmeriiin byteese dooşoo unadag begeed, negentaa kedelmeriiin byteesiin dooşolkodo kedelmeriçenii kelesen baga boldog baina.

—Enyynii sain kedelmeriledeg ba ederbyriiingee noormiigi ilyybçilen gyicedkedeg baikadaa ederiin 6 tek. ilyy kelese abadag asan aad menee 5 tek. şakamiigi toocoonobdi geze— kedelmeriçe buriaad nek. Oboojev kelene,

Gadana kedelmeriçende tesebiigi ba teseb prograamaa jamar gyicedkeseniigi oilguulza egedeg ygei deerees kedelmeriçedeni jamar tesebteigee, juuç kiisenee medene ygei.

Basa udaarnigçalgiigi baicaan şalgaza ynekeer udaarniguudiigi ileryylze udaarnigiin bilieed eke metiin jabadaluudiigi erkilne ygei.

—Bi udaarnig bolko geed eertee ujalga abça tyyniigee gyicedkeed baikadam bilieed egedeg ygei—geze eneeki Oboojev kelene.

Nek. Oboojev ton zeb kelene şuu. Enyyn tukai ankaralaa tabidag ygeini jike gaikaltai begeed mestkom bol ynendee udaarnigçalgiigi ketelberilen emkidkedeg ygei baina.

Şiliin zavoodiin barilgiin gurbalzan bol modokireedelgiin raamiin ebdereke jabadaliigi darui zogsooko çukala.

Ş-K

Maşençeejev—erkim udaarnig

Şiliin zavoodiin barilga deere montaazniguudiin nek. Smirnooviin udaarna brigaada bol nojaabri sariin barilga sangiingaa tesebiigi 120 proc. gyicedkesen baina. Ene brigaada 7 kyneer byriidesen begeed dotoroo jaaç ygei ebtei ba baran negen sanaltai, azaliin disciplinii sakilga talaar aikabtar narin, negeç proguul ygei azai.

Ene brigaada bol udaarnaar kedelmerilze eesedee edebkitei ba medereltei socialiis baiguulagçad bolkoor yle baran kedeegees şine jiresen kolkoozçon—buriaaduudiigi bolbosoron gui kedelmeriçen bolgon kubilgadag baina. Ene brigaada gancakan buriaad—Maşinşeejev gegçe kedelmeriildeg. nek. Maşinşeejev bol ygeitei ugiin kyn, nee onii fevaraali carada Boo konii aimagiin „ulaan şaraldai" geze kolkoozoos zavoodiin barilgada jireze kedelmeriçen begeed, udal ygei sleesariin mergeziltei bolzo udaarnig bolsom baina.

—Bi ene brigaada kedelmerilsen cagaas koişo negeç proguul kiisen ygeib, udaarnig yni bolson, manai jike sain kyn bo geed zarşamiin sakilgiin talaar jike katuudaa...—geze nek. Maşinşeejev kelene.

Uul brigaada bol XVII dugaar namiin jike kuraliigi ugtuulan eesedtee daiçalkii ujalga abça dekaabri sara dotoroo barilga sangiin tesebiigi 150 proc. gyicedkekebdi gesen baina. Menee uul brigaada bol eder byriingee daabarita noormiigi sain gyicedkedeg begeed dekaabri sariingaa tesebiigi ilyybçilen gyicedkekeni sezeg ygei.

Ende admenistraaciin zygees bolşogyi koirogoor udaarniguudta kandadag baina gebel, kedelmeriçenii kelesenii teleese kuuli bişeer daridag baina gebel udaarnig Maşinşeejev bol 3 sara dotor calin abasan ygei ba odoo 49 tek. yritei bolzo toocoogoo kiisen baina.

—Bi 90 tek nege kagas degel ba 30 tek. gutal abasan begeed gurban sariin kugacaada nege, menge toocozo abasan ygeib, sara byride 150 tek. abka joso taisam—geze nek. Maşinşeejev kelene. Enyyn tukaida proraab Boorin gegçe kedentaa medyylsen bolboç, tere bol „tiime baika josogyi samaraza endyyree geeşe" gesen bolboç jamarç kemzee abadag ygei eglee, eglee gekeer kizaarlana.

Ked. tar Inspeegce bol darui sanalaa tabiza onco zemeteniigi kuuliin kariuucalgada kabaaduulka josotoi

Şara—kaliuun

Şoviniistnariigi katuu keseeke keregtej

Dekaabriiin 12-iin eder şiliin zavoodiin barilgiin klyybte bezeg naadan bolson. Tiin bezeg naadanii eceste bygediin naadan sonoskogdozo orosuud ba buriaaduud niitiin naada emkidkeze ekilsen baina.

Ene yjede makabodiin sojoliin moziin soveediin zaabariçan Dabidsoon gegçe bol bygediin emene „Meneeder buriaaduud manai (orosuudiin) naadakiigi saatuulka josogyi, bide myyzeke ene ydeşiin naadanda zoriuulan, kudaldaza abasan ba buriaaduudta myyzeke ygei tula naadasanii kereg ygei, kerbee naadakiigi kysebel manai udaa naadakata" geze gamgyi çangaar kaşkarasan baina.

Dabidsoon ba busadiin josoor bol taanca kiize çadakaaraa orosuud naadaka josotoi ba buriaaduud naadaka erke ygei baisan.

Buriaad—zaluuçuud bol Dabidsoonii „katuu zakiralda esergyycel ygei" klyybiin negee ngluuda oçood naadakaar ekilkedeni Klyybiigi daagça Zanadvoroov ba basa Trybiin gegçed jikete uurlan buriaaduudiigi eldebeer karaakaar yle baran miliiciigi dudaza buriaadiigi klyybees namnakiin sedelge kiisen baina.

Bide bol Namiin ba nek. Staalinii ketelberieer Leeninii yndesenii bodolgiigi bodoto deereni gyicedkeze ba yndesenii majagtai prolitaariiin udka çanartai sojoliigi kelberii ygei debzyylze bainabdi.

Manai respyyblig dotoroo yndesenii proletariaad oloçorozo baina. Tedenii dunda bide yndesenii majagtai sojoliigi delgeryylke josotoi. Ene jaaç ygei jike udka çanartai zorilgiigi Steklostroin namiin kolegtiiv oilgooc ygei ba angiiin niyde sokordoson baina,

Kerbee angiiin seremziigi deere yrgeze yndesenii bodolgiigi zorilgoor kazailgagçadtai eris temecesen begees ene metiin bydyylig jabadaluud yzegdeke ygei asan.

Uçar iime bolkolo buriaaduudiin sojoliigi ebdeze jike orosiin şoviniizmiigi neemeleer gargagçad Dabtdsoon, Trybiin ba Zanadvoroov gegçidiigi kuuliiin katuu kemzeede kabaaduulka keregtei.

Prokoroor ankaralaa tabi

Rabkooz—udaarnig

Oesedtee abasan ujalgaa erkebiş gyicedkeke—meneederiin zailaşagi zoril

Udaarniguudiin yge beki baika josotoi

Manai Buriaad-Mongol respyybligiin tomokon gigaant bol ko—renizavood bolbol Namiin XVII dugaar jike kuraliin neremzete bykekolbootiin yiledberiiin dobtolgodo şuud orolcozo tyryy jabasan, tyynii proraabuud ceekenyyd ba brigaadanuud bol eesedtee daiçalkii ujalganuudiigi abça sonin biçegeer damzuulan nam ba zasagiin gazariin emene katuu naidabariaa egesen baina. Kamasuuriiin yiledberiiin oron gurbadugaar proraab ba bişed proraabuud dekaabri sariin barilga sangiin tesebiigi ilyybçilen gyicedkekebdi geze katuu ygee egesen baina.

Udaarniguudiin yge bol katuu baika josotoi. Udaarniguud bol nam ba zasagiin gazariin emene kooson ygeer amalka bişe ynekeer bolşoviig bodoto kedelmerieer abasan ujalganuudaa gyicedkeke josotoi bezei. Enyynde kenç arcaka ygei şuu.

Tiin menee bodoto baidal deereseni baicaaza yzeed dekaabri sariin barilga sangiin teseb jamar gyicedkegdeze bainab PVRZ-iin udaarniguud bol eesedtee abasan ujalganuudaa jamar zerge gyicedkeze bainab geze asuudal tabibal dooro dursagdasan gyicedkeliin toc karuulga bol cem ileryylze egene:

PVRZ iin byke barilga bol dekaabri sariin tyryyşiin kagasiin bujuu 15 ederiin barilga sangiin tesebiigi zebken 36,2 proc. gyicedkezei. Tyynees gadana enyynii urida PVRZ-iin barilga deere tyryy zergede zagcaza jabasan negedygeer proraab pyynkte bol dekaabri sariin tyryyşiin kagasiin kugacaa dotor tesebee araikan 39,3 proc gyicedkesen baika jum.

Tyynçelen basa gurbadugaar proraab bol erid kubilalta kiize birasan ygei begeed uul proraabta Feedeniin modonii darkaçuudiin brigaada bol dekaabri sara dotor ambulatooriiin barilgiin modonii darkalalgiin kedelmeriigi dyyrgekeer ujalga abasan bolboç menee uul kedelmerinii dyrgegdee ygei ba tus Teedenii brigaada bol modonii keregseliin tasaldasan şaltagaan deerees modonii dar kaniigaa kedelmeriigi ugtalan orkizo ondoo kedelmeri kiize baina.

Gebeç basa eesedtee abasan ujalganudaa ynekeer bolşoviig josoor bodoto deereni gyicedkeze baisan brigaadanuud ba ceekenyyd bii begeed, tedeniigi dursan ygei duugai garaza ug ta bololtoi bişe baina şuu.

Zişeelbel kamasuuriin yiledberiiin oron bol PVRZ deere tyryyşiin doldinoor kedelelceen ba eesedtee daiçalkii ujalganuudiigi abasan baina. Tiin uul kamasuuriin yiledberiiin oron bol barilga sangiin tesebiigi toiruulan olon niite kedelmeriçeniigi ergeer elsyylze, tedenii mederelde yiledberiiin dobtolgiin udka çanariigi oilguulka talaar baga bişe amzaltanuudiigi dabasan, namiin yyriin sekritaar nek. Bardiişeev tyryytei komuniistnariigi nigta elsyylze kyçee tegşeer kubaarilsan ba gurban brigaadanuudta kaniin sonin gargasan baina.

Enyynii eceste uul yiledberiiin oronii stoliaariin ceeke bol dekaabriiin tyryyşiin kagas dotor tesebee 51 proc. gyicedkesen ba uul ceeke dotor nekeد: Tratoorinii bolon Milşliaajeviin brigaadanuud josotoi bol şoviigçolon kedelmerideg baina.

Ene baga. PVRZ bol jerenkii deeree aguu jikenyyd ilaltanuudiigi dabasan baika josotoison. Dekaabri sariin tyryyşiin kojor dekaada ese medegdekeer engeree. Ecesiin dekaada bol dekaabri sariin tesebiigi gyicedkeke jabadalda şiidken tegeskeke jocotoi. Kerbee yldesen arban konogto erid kubilalta kiize çadaygei bol dekaabri sariin teseb tasaldaka ba bidenii eesedtee abasan daiçalkii ujalganuud gyicedkegden ygei caarsan deere yldeke bolno.

Jynde deere dursagdasan şiidkekii proraabuud menee eris kubilaltanuudiigi olzo çadaa edii bainab?

Enyynii urida saranuudta oloson amzaltanuudaa, teden bol cag daruidani bekezyylze enyynii yndesen deere caaşaa şuud temecekiin ysloovi baiguulza çadaagyi.

Teden bol enyynii urida dabasan ilaltanuudaaraa sadkaldiza baga bişe alduu kiisen baina Dabasan amzaltanuudaa bekezyylen ygei tyygeer sadkaldika jabadal bol juunaas jike ajuultai şuu.

Uçar iime bolkolo PVRZ-iin byke emki yyryyd ba kedelmeriçenii bolon udaarniguud tebkiin tyryynde dekaabr tyryyşiin kagas dotor ja kedelmerilsenee baicaan enyyn deeree tusagaar şi ri kiize, kojordoki kagas ni namiin XVII dugaar k ugtuulan eesedtee abasa ganuudaa erkebişe gyice teleo ulam byri nigtaar zorig çadabari ba yyskel ri katuu bariza daiçalan josotoi.

Namiin XVII dugaar neegdeke eder kyrter 3(konog yldeed baina. Bi dekaabri sara dotor ş çanartai amzaltiigi dabaz zaa ygei bol zaa bol kc kobdi geze bodoko kere;

Socialiis meriiceegi yrgeke, kedelmeriiin kimagadaka, kiike azalta çalan sain tanilcaka, juu senee baicaaza yzeke, byteesiigi eris deeşilyy teesen edleliin yniigi ki ka ba proguulçaguudtai, zarşamiigi ebdegçidtei e ga temeceke—egeel ene eder byride gyicedkeke gonuud.

Udaarniguudiin yge b ka josotoi.

D Da

Udaarniguud—manai omog?

Deede—ydiin PVRZ deere BK(b) Namiin XVII dugaar jike kuraldа neledkeke jabadal bol zyyn—sibiiriin namiin emkiiin emenees jike kuralda ilaltiin raaportatai oçolcokiin loozon dooro baildan temeceze baina. Tyynii manlaida buriaadiin gigaantiin gabşagai bdaarniguud jike kuraliin neremzigi ezemdekiin meriiceede zagcakiin kamta, azalaldar gabijaanii manlai gesen staalinii loozoniigi kereg deere bejelyylen barilgasangiin tesebe ugtamal tes. ugtan gyicedkeze baina Neked Sviidçenkiin, Bliuumiin, Baataroviin, Peeşkoviin. Kyryleenko zerge brigaadanuud bol kuraliin beleg bolgon abasan ugtamziin ujalganuudaa amzaltataigaar gyicedkeze baina.

Gebeç, PVZR-iin barilgasangiin teseb bol dikaabri sariin tyryyşiin kagasta arai geze 36,2% gyicedkegdesen baina. Enynii urida sarada barilga-sangiin tesebiigi gyicedkeke froonto deere erkim zergiigi ezemdeze baisan 1dyygeer proraabpyynkt bol dikaabriin tyryyşiin kagasta arai geze 39,3% gyicedkesen zerge faagtanuud deerees baicaan yzekede barilga—sangiin resebiigi gyicedkeeze deere baatar ziçee yzyylegçediig byke kedelmeriiin yleger bolgon kalan abça çadagdaa ygei ba „sanaagaa amaraad", garaa sula tabika jabadaltai jamarç temeel jabuulagdaa ygei deerees teem pee suladkazarkiba geze temdeglebel zokiko azai.

Gurbadugaar proraabpyynkte deere azallaza baigaa Tesleenkiin udaarna brigaada bol şiremşudkalgiin ceeki deere modo darkalalgiin azal jabuulagç bol ede ees ederte keregsel dutamag deerees tasaldaltai azalaa ergelzeleze baina bdi,—geze „Buriaadiin gigaanta" soninii redaagcada biçene. Men 4—leki proraabpyynkte deereki Fedenooviin brigaada bol ambulatooriiin kabaatai modonii azalda baikiin kamta eesediigee zamiin geer konfereençiin ne brigaada bolgon sono ujalganuudiigi abasan barilgiin modo dutam deerees kara azalda or(za baina.

Ene metiin faagtanu udaarniguudiin ugtamzal san ujalgunuudiigi am gaar gyicedkeze ilaltiin tada garaa tabika gesen celçedte tusalakiin saad tataza baisan jab toniooldozo baina şuu.

PVRZ iin namiin em tokiooldozo baigaa jabad darui kemzee abça, baata rniguudiin yyskelgiigi ker re bejelyylekiin teleo b namiin ceberlelgiin ko egesen daabarinuudiigi ederiin kedelmeriiin gol lcaka çukala.

Z. Baldanz

TAGI-iin 15 zil

Moskvaa, (T). Baigça dekaabriin 23 nii eder TAGIiin—tobiin airo-giidrodinaamikiin instityydiin arbantabanziliin oi gyicebe. TAGIiin tyyke bol SSRKiin kycerkeg aviaaciin baaza suuriigi baiguulkiin teleo n Staalin tyryytei leeninii namiin udaridalga dooroo kedelmeriçen angiiin jabuulsan agnu temeceliin tyyke men.

1918 onii dekaabri sarada profeessor N. J. Zykoovskiin udaridalgataigaar eceeken beleg kedelmeriçed—Zykoovskiin şabinar byrideze TAGIiin ekin togtokiin yre bolson baina şuu.

TAGJiin zokioon yyskekii kedelmeri bol ekindygeer modon airplaan projeegtolko jabadalaas 1919 ondo ekilsen baina. 1921 1922 onuudta TAGIiin kedelmeriçediin sanaan metaalaar airplan tekeereke asuudalnuud tece jikeken kanduulagdaba. 1924 ondo TAGI bol bygedee soveediin keregselnyydees byteegesen bykelmetaaliin ANT-2 geze SSRK dotor ekindygeer airplaan tekeerze yzyylsen baina.

1929 onii mai negenii bajariin ederte zoriuulan TAGIiin kollegtiiv ANT-9 „Kriija Soveetov" geze airplaan byteegeed, tereni Baruun Evropo degyyr niiselge kiisen juma. Berlin, Pariiz, Riim ba Loondon deegyrelin niiseze „Kriilja Soveetov" bol soveediin aviaciin debzeze bykii gyiceelnyydiigi demonstraacalsan azai.

ANT-9 nii byteegdeketei kamta pasaziiriin airplaan tekeerelge ergeneer ekilbe.

1931 ondo Moskvaa deegyyr TAGIiin tekeersen jesen suurtai kycerkeg jike ANT-14 geze şine meşiina niisesen baina. Tere maşiina bol odoo Goorikiin ba „Praavdiin" neremzete idkalgiin eskadriiljiin flaagmansk ongoco bolgoogdobo.

Menee TAGIiin kollektiiv bol eeriingee zokiookii yyskelge çadabariaa delekei deere bejetei gee adali ygei gigaanta airplaan „Magsiin Goorkiigi" tekeereke jabadalda kanduulazai.

Ongersen arban taban zil dotor TAGI bol şinzelkii ukaani kedelmeriçed, inzeneernyyd, konstugtornuud ba erkim mergezelte kedelmeriçediin aguu jike kollegtiiviigi boizoruulba. TAGIiin bykii zam—aviaciin erdem ba teeknikiin deere karaagi şudalan abkiin eceşegyi temecel. Biçiikan uran darkalalgiin masterskoi baitaraa TAGJ bol delekei deere egeel kyçerkeg erdem-şinzelgiin yiledberiiin kombinaat bolon kubilçobo. TAGJiin baaza deere erdem şinzelgiin şine şine instityydyyd togtobo gebel: avraciin motooriin Salkienergee tikiin, giidroenergtikiin instityyd ba byke kolbootiin aviaciin keregselnyydiin erdemşinzeldiin instityyd ede baina.

Arban taban zil dotor TAGI bol usan agaar kojariigi ezemden abkiin talaar acara jike kedelmeri jabuulba. Airoşargaanuud gliisseryyd, kycerkeg vintiliatorund, eneerge kyçenii ne metiin udkuuri bolko negen telebte salkin kedelgyyrnyydede bykii bol tus kollegtiiviin çin zorig gabşagai kedelmeriin yre men.

TAGI-iin gulamta dotor airogiidrodinaamikiin, airplaniin tekeerelgiin talaar, gansakanç SSRK-coo biçe korin byke delekei deere aldartai jike jike mergezelted terebe. TAGI dotor profeessor Zykoovskiin aldartai şabi A.Y. Tupolev kedelmerileze baina, tyynii byteesen kedelmeri kiisen açiigi soveediin zasagiin gazar deere cegneed Leeninii oordinoor şagnasan baina.

TAGI iin debzelte bol byke soveed ulasiin debzel ba bekizeltei, nen tyryyn aviaciin azyiledberiin debzel ba bakizeltei nigta kolbootoi baina.

„Manaida aviaciin azayiledberi ygei baigasan, menee manaida tere bii" gesen nek Staaliniigygiigi sanaad jirkedee, ene azayiledberiigi baiguulka keregte TAGI-iin kabaadalga tyrbilgyi jike geze medelceke cegnelceke zailaşagyi.

Dimiitrov, Toorgler, Popoov ba Ta gegçediigi zebte bolgooşoni—faşi nuudiin gutaraliin temdeg

Reikstaagiigi galdasan kereg tu Leipcigiin syydiin priigovor

Leipcig 24 (T) Reikstaagiigi galdasan kereg tuşa govor dotor kelegdeseni: zemete — Toorglir, Dim Popov. ba Taaniv gegçediigi ZEBTE BOLGOKO. Galdalg odoo baigaa zasag teriigi unagaaka, gurim busiigi toki laka gesen cokoiltiin teleo ba ynen daldalga kiisenii zemete Van-der-Liybbegi TOLOGOIN CAAZIIN ba erk çeleegi kasakiin keseelteer şiidkeke. Keseelteer şiidk sen Van-der-Liybbiin tukai yge garça baigaa tulani proceessiin gargaşiigi Van-der-Liybbe deere açaka. bolgoogdoson Toorger, Dimiitrov, Popoov, ba Taaniv çediin proceessiin kabaatai gargaşiigi ulasiin sangaa leke.

Pri govorni ceregiin baibalda son kogdobo

Leipcig. 25 (T) Dekaabri 23 nii ederiin syydiin za ni deere priigovor kylieeze tuiliin olon zon cugiarba. ulasuudiin sonin biçegyydiin koresponteentener men Syydiin baişan gazaa taladaa çanga karuultai. Syydiin dotor orogçodiigi şalgaka ba negzeke jabadal uridiin eşee narizuulagdaba Men baişan dotoriinç karuul ç dangi. Zaal dotoroo gerçenyydiin bykii sanda bçnu poliiconuud ezelbe. Priigovoriin sonoskogdozo syydiin daaniin kaagdamsaar Toorgler, Dimiitrov, Popov ba T gegçediigi sakiuuliin (preventiivno) kinamzada ababa.

Sydjaanar bosozo garkaar zabdaka deereni Dim eerlingee suuriaas eserçe medyylge kiike sanaatai zab amzalgyi geegdebe, sydjaanar garçaba.

Germaaniiin zasag Dimiitrov, Popo ba Taaniv gegçediin zailakiigi tailbarilaba

Praaga, 25 (T) Ali olon zasaguudiin zygees prot esergyycel medyylkedeni jaaka arga ygei bolzo. Dimii Popoov Taaniv gegçediin Germaaniaas zailakiigi germaa zasag zebşeegee ygei baisan aad, menee Çekoslovaa algasan garça ondoo gerende oçokiin kelceeteigee taila egebe.

Leipcigiin procees deere Toorgleeriigi emeereg çanaraar kabaadakam geze olontaa kysel gargasan Çek vaakiiin advokaad Sekanina gegce delkeidekinii jyriiste diin komiteediin daalgabariaar Dimiitrov, Popoov, Ta gegçediigi kinamzaas çeleelegdemeer Praaga koto t ydeşeni acaikajaa Leipcig koto teeşe mordobo.

Redaagtor S. Şiraboon

Издательства „Бурправда" и „Унэн" Бурлит № 32